

ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVISŤE

Na naší základní škole dlouhodobě funguje školní poradenské pracoviště (dále ŠPP), složené ze speciálního pedagoga, výchovného poradce a metodika prevence; nově je rozšířené o psychologa.

Jde o podpůrný poradenský systém působící přímo ve školním prostředí. Jeho cílem je zajistit a zkvalitnit již probíhající poradenské služby, mapovat individuální vývoj i pokroky jednotlivých žáků v oblasti vzdělávání a postupně rozvíjet osobnost dítěte také z hlediska výchovného. Účelem poradenských služeb ve škole je včasné poskytování pomoci všem dětem, které to potřebují, s možností řešit případný problém hned od počátku, úsporně, s pozitivním dopadem na žáka. Tímto způsobem se dá předejít vzniku mnohých závažnějších obtíží v budoucnu.

Nedílnou součástí poskytování podpory a pomoci v procesu vzdělávání jsou na naší škole asistenti pedagoga. Ti spadají pod metodické vedení školního speciálního pedagoga. Asistenti pedagoga jsou na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) nápomocni vyučujícím při poskytování podpůrných opatření vyššího stupně některým potřebným žákům.

ŠPP úzce spolupracuje jak s třídními učiteli, tak i s ostatními pedagogy. Komunikuje se zákonnými zástupci dětí, se školskými poradenskými zařízeními (PPP, SPC, SVP) či v případě potřeby s dalšími subjekty (např. OSPOD).

Speciální pedagog se na základě aktuální situace ve škole v oblasti speciálně-pedagogické věnuje:

- vyhledávání žáků v riziku školního neúspěchu, žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- vypracování plánu pedagogické podpory pro konkrétního žáka,
- nastavování podpůrných opatření 1. stupně ve spolupráci s ostatními vyučujícími,
- provádění speciální pedagogické diagnostiky,
- na základě výsledků speciálně pedagogické diagnostiky poskytování následných doporučení pro žáka,
- realizaci podpůrných opatření spolu s ostatními pedagogy dle doporučení PPP nebo SPC,
- průběžnému sledování a vyhodnocování účinnosti poskytovaných podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb, dle potřeby návržení a realizace úprav,

- vlastní práci se žáky v rámci speciálně pedagogické péče vyplývající z doporučení PPP a SPC,

- podpoře vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami,

- komunikaci se zákonnými zástupci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami či s rizikem jejich vzniku, dle možností poradenské služby,

- komunikaci, spolupráci, popř. metodickému vedení ostatních pedagogů v otázkách týkajících se speciální pedagogiky,

- komunikaci a spolupráci se školskými poradenskými zařízeními (PPP, SPC) a s dalšími institucemi či odbornými pracovníky.

Podívejme se nyní, jaké jsou nejčastější specifické poruchy učení a jaké jsou techniky v průběhu reedukace:

Dyslexie

- Narušení poznávacích schopností, problémy s plynulým čtením, problémy s rozeznáváním písmen a jejich záměna jsou nejčastějšími projevy dyslexie. Tato porucha, stejně jako ostatní specifické poruchy, nikterak neovlivňuje intelekt dítěte. Často je dyslexie získaná porucha na základně dědičnosti (u rodičů dyslektiků se porucha projeví až u 50 % dětí).

- Redukce poruchy spočívá v nácviku čtení speciálními metodami, které dítěti pomohou se čtením a porozuměním textu. Při těchto metodách jsou využívány speciální pomůcky, pracovní listy a kombinace psaného a mluveného slova.

Dysgrafie

- Porucha se projevuje problémy s psaním, velkou chybovostí v opisu, pomalým tempem psaní, neúhledným písmem a křečovitou prací s psacími nástroji. Velmi často bývá spojena s dyslexií jako kombinovaná porucha.

- Práce s dysgrafikem spočívá v posílení hrubé i jemné motoriky, v nutnosti dbát na správné držení psacího náčiní a v provádění grafomotorických cviků (uvolnění ruky a zápěstí, obtahování předkreslených tvarů, opis textu aj.). Dítě musí dbát na svůj písemný projev a musí se samo přičinit o jeho zlepšení. Nutná je tak pozitivní motivace, kdy dítě zná svůj cíl a snaží se jej dosáhnout.

Dysortografie

- Obtížné zvládnání pravopisné normy, záměny zvukově podobných hlásek (b, d; z, s), chyby v měkčení či neschopnost dodržovat správnou délku samohlásek jsou průvodními jevy dysortografie. Jedinci s touto poruchou nejsou schopni aplikovat naučená gramatická pravidla v písemné podobě, mají sníženou schopnost skloňovat a časovat a celkově chybí cit pro jazyk. Problémy se netýkají veškeré gramatiky, ale pouze specifických dysortografických projevů.

- Náprava spočívá v posilování sluchového porozumění, zrakové paměti a v rozvíjení jemné motoriky. Speciální cvičení pracují s rozlišováním měkkých a tvrdých slabik, s opakováním slabik a slov, se sluchovou syntézou (skládáním jednotlivých písmen do slov), doplňováním písmen do slov aj. U všech cvičení je nezbytné dbát na dostatečnou motivaci žáka, dostatečný rozbor chyb a vysvětlení, k čemu jsou prováděná cvičení vhodná.

Dyskalkulie

- Předchozí poruchy byly spojeny s mluvenou či psanou formou jazyka. Dyskalkulie je naopak specifickou poruchou počítání, která se projevuje především v základních početních operacích; charakteristických příznaků je ale mnohem více.

- Dítě může mít problém se čtením matematických symbolů (někdy nezávisle na čtení písmen), chybný zápis víceciferných čísel, psaní nepřiměřeně velkých čísel a celková neúhlednost zápisu. Špatné umístění matematických znamének pak ovlivňuje celkovou chybovost výpočtů v písemném počítání, přestože při pamětném počítání žák chyby nedělá.

- Cvičení pro dítě s dyskalkulií spočívají v uvědomění si zapisovaných čísel, nácikvu úhledného zápisu čísel a znamének, práci s geometrickými obrazci, číselnými řadami a posloupnostmi a s upevněním pravolevé orientace.

K uvedeným specifickým poruchám učení se řadí další, méně zmiňované. Patří zde především dysmuzie (porucha související s hudebními schopnostmi), dyspinxie.

Mgr. Pavla Kovářová

speciální pedagog